

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Conventvi Monasterii sancti Leufredi de Cruce.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

fatis monachis fuisse præter juris ordinem spoliata, ipsi ei auctoritate nostra terras ipsas & Ecclesias cum fructibus perceptis ex eis non obstante contradictione vel appellatione cuiuslibet resignarent, prædictis literis nequaquam obstantibus, quas etiam morte præfati prædecessoris nostri credimus expirasse, post restitutionem verò integram ablatorum & expensarum quas Canonici Eduen. Ecclesiæ in prosequenda monachorum appellatione, quam ipsi monachi prosequi non curarunt, se rationabiliter fecisse probarent, audirent ipsi iudices si quid emergeret quæstionis, & illud sine debito appellatione postposita terminarent. Quòd si ambo his exequendis interessè nequirent, prædictus Episcopus nihilominus quod mandavimus adimpleret. Cum autem, sicut in literis ejusdem Episcopi perspeximus contineri, utraque partium in ejus esset præsentia constituta, & pars Eduen. Ecclesiæ juxta mandati nostri tenorem restitutionem ablatorum & expensarum cum instantia postularer, Balmen. monachi se ad ea nolle respondere nec de jure debere asserebant, eò quòd ad suggestionem falsi à nobis ipsæ literæ fuerant impetratæ. Ceterum è contra Eduen. Canonici respondebant, quòd illa falsitatis suggestionis principale negotium, pro quo jamdicti Canonici literas impetrarunt, non poterat impedire, & ideo monachorum Balmen. allegatio in casu ipso non erat aliquatenus admittenda. Et cum prædictus Episcopus paratus esset in ipso negotio justè procedere ac canonicè, & nullum monachis contra justitiam gravamen inferre, ipsi, pro eo quia Decanus Eduen. Ecclesiæ filius erat fratris Episcopi memorati, ab examine ipsius nostram audientiam appellarunt: qui factæ appellationi, licèt in literis nostris appellatio esset inhibita, derulit, & octavas nativitatis Domini proximò præteritis terminum appellationi prosequendæ præfixit. Ad cujus prosecutionem appellationis licèt nunciatus Eduen. Ecclesiæ accesserit termino constituto, pro parte tamen alia nullus prorsus comparuit responsalis. Volentes igitur quòd ipsi causæ finis debitus imponatur, nec prorogetur ulterius per fraudem vel insolentiam aliquorum, discretionem vestræ per apostolica scripta mandamus & districte præcipimus quatenus Eduen. Ec-

clesiam in possessionem terrarum & Ecclesiarum in valle Poliniaci positarum, quibus eam vobis constiterit per Balmen. monachos præter juris ordinem spoliata, cum fructibus inde perceptis, non obstante contradictione vel appellatione cuiuslibet, auctoritate apostolica inducatis, à molestatione ipsius super possessione Balmen. monachos per centuram ecclesiasticam compefcetes. Quòd si non potuerint tali distictione compefci, & possessionem eorum præsumpserint impedire, venerabili fratri nostro Bisuntin. Archiepiscopo & suffraganeis ejus ex parte nostra firmiter injungatis ut sententiam quam in dictos monachos rationabiliter duxeritis promulgandam, faciant auctoritate nostra suffulti inviolabiliter observari. Volumus autem nihilominus & mandamus ut expensas quas Eduen. Ecclesia in prosequendis appellationibus à monachis interpositis se rationabiliter fecisse probabit, ipsi Ecclesiæ faciatis à Balmen. monasterio cum integritate persolvi, nec eos super quæstione proprietatis, si litigare voluerint, audiatis, donec juxta mandati nostri tenorem terras prædictas & Ecclesias restituerint & expensas super quibus omnibus eis penitus appellationis remedium interdiximus, nec à vobis appellationem eorum, si objecerint, audiri volumus vel admitti. Post factam verò restitutionem integram ablatorum & expensarum, audiatis si quid emerferit quæstionis, & illud appellatione remota sine debito terminetis. Taliter autem in nostri procedatis executione mandati, quòd sollicitudinem vestram debeamus in Domino commendare, nec audiamus super his ulterius quæstionem. Testes autem &c. Nullis literis &c. Quòd si omnes &c. duo vestrum &c. Datum Laterani IV. Kal. Junij.

CONVENTVI MONASTERII
sancti Lenfredi de Cruce.

INter monasterium sancti Audoëni Rothomagen. & vestrum super modo eligendi Abbatem in dicto monasterio vestro jamdudum fuit quæstio agitata: pro qua partibus ad sedem apostolicam accedentibus, venerabilem fratrem nostrum Octavianum Episcopum Hostientem & dilectum filium G. sancti Georgij ad velum aureum Diaconum Card. dedimus auditores. In quorum

Epist. 81.
Sententia secunda contra primam laicam, si ab ea non appelleretur, jure tenet.
Cap. Inter monasterium. De sent. & re judicata.

* f. vestrum.

præsentia propositum fuit pro monasterio vestro, quod cum abbatia ipsa olim pastore vacaret, vos convenientes in unum, Riccardum monachum* virum religiosum secundum beati Benedicti regulam & Ecclesie libertatem apostolico etiam privilegio roboratam, de gremio ipsius Ecclesie in Abbatem vobis per electionem canonicam assumpsistis, electum ipsum ad benedictionis munus obtinendum diocesano Episcopo presentantes: qui per dilectum filium Gaufridum Abbatem prefati monasterij sancti Audoeni prohibitus, quod postulatum fuerat non concessit. Vos ergo videntes vestrum propositum retardari, ne aliquid in preiudicium monasterij vestri fieret, sedem apostolicam appellastis: a qua postmodum ad venerabilem fratrem nostrum Henr. Episcopum & dilectos filios Hen. Cantorem & R. Archidiaconum Baiocen. sub eo tenore per nuncios vestros commissionis litteras impetrastis, ut partibus ad suam presentiam convocatis, inspecto privilegio & rationibus omnibus quas utrinque ducerent proponendas, causam ipsam, appellatione remota, concordia vel iudicio terminarent, nullis litteris obstantibus ipsarum mentione non habita a sede apostolica impetratis. Quod si omnes interesse non possent, Episcopus cum eorum altero ea nihilominus exequeretur. Cum igitur partes in presentia predictorum Episcopi & Præcentoris Baiocen. constituta, Archidiacono collega ipsorum ex certa causa & necessaria excusato, non possent ad concordiam revocari, parte vestra volente testes suos omni exceptione majores producere ad probandam electionem canonicè celebratam juxta tenorem privilegij bonæ memoriæ Lucij Papæ prædecessoris nostri super electione faciendâ indulti, R. monachus procurator dicti Abbatis sancti Audoeni eis ven. fratris nostri Rothomagen. Archiepiscopi, Episcopi Ebrouicen. & dilecti filij R. Ebrouicen. Archidiaconi patentes litteras presentavit, ne in causa procederent inhiibentes, pro eo quod super ejusdem causæ discussione mandatum se dicebant apostolicum recepisse. Verum quia tenor mandati litteris illis non erat insertus, nec procurator, licet sæpius requisitus, originale ostendere voluit vel rescriptum, eorum prohibitione postposita, probatio-

nem vestram oblatam sæpius super electione canonica decreverunt pariter admittendam. Sed procurator jamdictus probationi obviare contendens in electione præmissa, monasterium sancti Audoeni spoliatum fuisse cujusdam juris sui possessione dicebat, quam usque ad creationem Abbatis illius loci novissimi obtinuerat inconcussè, qui de congregatione sancti Audoeni à monachis de Cruce postulatus fuerat & electus. Eo igitur id probare volente, testes vestros super electione canonica, procuratores verò super spoliatione opposita receperunt: quorum depositiones cum post diligentem examinationem disponderent publicare, ad instantiam dicti procuratoris secundæ productioni testium, qua se dixit fore contentum, diem alteram assignarunt. Cumque partes ad diem & locum pariter convenissent, requisitus procurator ab ipsis iudicibus de testibus producendis, ipse quasi testium productioni renuntians, dilectorum filiorum de Bellebec & de Mortuomari Abbatum & Prioris de Bellebec litteras eis porrexit, ne in causa procederent inhiibentes. Dicebant enim se suscepisse mandatum primo præjudicans, cujus tenorem suis litteris adjunxerunt. Ceterum cum primi iudices, rescripto diligenter inspecto, cognoscerent illud per falsi suggestionem & veritate tacita impetratum, cum in secundo mentio facta non fuerit apostolici privilegij, ut in primo, ex quo electio fortiebatur precipuam firmitatem, & ipsi iudices in secundis litteris à monachis sancti Audoeni dicerentur certa ratione suspecti, quod ostendere non potuit procurator, causis quibusdam suspicionis satis frivolis allegatis, ab eis contumaciter nulla expectata interlocutione recessit. Attendentes igitur iudices recusationem hujusmodi & allegationem dictæ suspensionis feram & supervacuum extitisse, præsertim post litem inchoatam & testes utrinque productos, quæ fortè ante litem ingressum colorem aliquem poterat habuisse, considerantes etiam idem mandatum non plenè sed perfunctoriè prioris fecisse mentionem, prohibitioni posteriorum iudicum, sicut nec priorum, acquiescere noluerunt, magis volentes iussionibus apostolicis obedire quàm inferiorum mandatis indebitam reverentiam exhibere; multis, qui aderant, jurisperitis

sentientibus cum eisdem quòd cum sæpeditus Abbas sancti Audoëni primò ad priores iudices litteras impetrasset, quarum non habebatur mentio in secundis, carere debebat beneficio utrarumque, vel si deberet mandatum alterum alteri prævalere, primo esset parendum potius quàm secundo, in quo non habebatur mentio de priore, cum nec primum, ab eodem Abbate sancti Audoëni obtentum, de illo faceret mentionem quod pars altera impetrarat. Præscriptis itaque rationibus moti, & usi consilio discretorum, publicatis etiam attestationibus partium, & earum rationibus & allegationibus subtiliter intellectis, prædictam electionem auctoritate mandati nostri ratam habuerunt & firmam, super illa molestatione ipsius electi perpetuum Abbati & monachis sancti Audoëni silentium imponentes: quos condemnarunt etiam in expensis centum librarum Andegavensium, licet pars altera de ducentis vellet sacramento præstito declarare. Pars igitur vestra petebat à nobis factum delegatorum iudicum confirmari, & electo munus benedictionis impendi. Ceterum pars altera proposuit ex adverso, sæpeditum monasterium vestrum à primordio constructionis suæ in tantum ex consensu diocæsani Episcopi alteri fuisse subiectum, ut non aliunde assumeretur ibi aliquis in Abbatem, nisi de monasterio sancti Audoëni, dummodo in eo posset aliquis idoneus ad hoc reperiri. Correctio quoque monachorum & Abbatis de Cruce, si negligens esset, fuit S. Audoëni Abbatibus reservata, & ita obtinuit à longis temporibus, quorum memoria non habetur. Et hæc siquidem institutio, & usus ipsius, à bonæ memoriæ Alexandro Papa prædecessore nostro proponitur confirmata. Vnde cum quondam monachi sancti Leufredi Abbatem quandam aliunde quàm de sancti Audoëni gremio elegissent, Abbas sancti Audoëni hæc comperiens appellavit, & per sententiam delegatorum apostolicæ sedis electum renuntiare oportuit abbatia: qui cum facta professione Abbati sancti Audoëni per dies aliquot in ipso monasterio resedisset, per Abbatis concessionem datus fuit præfatis monachis in Abbatem. Ceterum Abbate novissimo adhuc monasterium derinente, à quo regio metu compulsus secessit ad tempus, & mona-

chis se in libertatem volentibus vindicare, atque ad electionem procedere infuetam, Abbas sancti Audoëni hoc præsentiens, sedem apost. appellavit, sicut Ric. tunc electus vester in iudicio est confessus, adjiciens tamen se primitus appellasse. Verum sæpediti monachi eum eligentes nihilominus in Abbatem, ad jamdictos Hen. Episcopum Baiocen. & collegas suos rescriptum apostolicum impetrarunt: quorum iudicium, ut suspectum, Abbas sancti Audoëni cupiens declinare, ad præfatos Abbatem & Priorem litteras revocatorias impetravit: qui post inhibitionem priorum iudicum, qui eis tenorem mandati apostolici per suas litteras intimarunt, & postquam procurator Abbatis eis authenticum præsentavit, asserentes litteras illas per falsi suggestionem obtentas, quia privilegij partis adversæ in eis mentio non fiebat, post appellationem quoque ab eodem procuratore interpositam, in causa nihilominus processerunt: quorum factum pro monasterio sancti Audoëni petebant in irritum revocari. His igitur & similibus quæ jamdicti Episcopus & Cardinalis nobis ac fratribus nostris prudenter ac fideliter retulerunt plenius intellectis, cum constiterit nobis primam commissionem non fuisse per ultimam revocatam, tum quia causæ suspicionis in iure propositæ frivolæ videbantur, quas etiam tanquam dilatorias ante litis ingressum opponere debuissent, quibus coram delegatis eisdem subeundo iudicium renuntiasse videntur, tum etiam quoniam de privilegio apostolicæ sedis & processu negotij usque ad publicationes testium coram primis iudicibus nihil in secundis litteris dicebatur, quod si fuisset expressum, obtineri minimè potuissent, non obstante sententia quæ pro monasterio sancti Audoëni dicebatur fuisse prolata, quæ tamen nobis ostensa non fuit, cum si prædictis iudicibus fuerit ostensa, ea posthabita contrarium statuissent, alioquin est quòd eam objicientibus imputetur, cum sub prætextu novorum instrumentorum lites non debeant instaurari, communicato fratrum nostrorum consilio factum priorum iudicum ratum & firmum habuimus, & eorum sententiam approbantes, ipsam auctoritate apostolica confirmavimus, & electo à vobis postmodum nos ipsi munus benedi-

388 Epistolarum Innocentij III.

ctionis, salvo jure dioeciani Episcopi, curauimus exhibere. Nulli ergo &c. Datum Laterani III. Nonas Iunij.

BATHOLOMÆO TYRONEN. Archiepiscopo, ejusque successoribus canonicè substituendis in perpetuum.

*Epist. 82.
De subjectione
Episcopi Do-
lensis.
Vide supra lib.
I. epist. 168.*

Licet primum & præcipuum Ecclesie fundamentum sit unigenitus Dei filius Iesus Christus, juxta quod dicit Apostolus, *Quia fundamentum possum est, præter quod aliud poni non potest, quod est Christus Iesus*, secundum tamen & secundarium Ecclesie fundamentum existit beatissimus Apostolus Petrus, ad quem Veritas ait: *Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo Ecclesiam meam*: qui sicut à Christo petra dictus est Petrus, ita etiam à Christo capite vocatus est caput, ipso sibi dicente, *Tu vocaberis Cephas*, ut per hoc universi fideles agnoscerent quod ad ipsum, tanquam ad fundamentum & caput, majores debeant Ecclesiarum causæ referri, quatenus quod ab ipso tanquam à capite principali fuerit auctoritate statutum, in ipso tanquam in fundamento stabili firmitate consistat. Nobis ergo, qui, licet indigni, locum ejus in apostolica sede tenemus, incumbit ex debito pastoralis officij de universali Ecclesia scandala tollere, ac jurgia resicare, & tam emergentes de novo quæstionum articulos, quàm causas ab antiquo tractatas, sed adhuc in antiquæ contentionis scrupulo remanentes, judicialis sententiæ calculo terminare. Inter ceteras verò causas veteres ac modernas, vetus illa quæstio, quæ inter Turonen. & Dolen. Ecclesias vertebatur, Ecclesiam non modicum usque ad hæc moderna tempora conturbabat: ad quam vel sopiendam concordia, vel judicio terminandam, post multas prædecessorum nostrorum citationes, nos tandem dilecto filio Iohanne Dolen. electo ad sedem apostolicam accedente, termino utriusque partium à bonæ memoriæ Celestino Papa prædecessore nostro præfixo, cum tu non nisi nuncios minus sufficienter instructos pro sola dilatione petenda misisses, partem citavimus Ecclesie Turonensis, mandantes ut quicquid de te quocumque modo contingeret, pars eadem per se vel per procuratores idoneos ad apostolicam sedem accederet, nostræ dispositionis for-

mam vel justæ diffinitionis sententiam receptura. alioquin ex tunc nos ad horum alterum procedere curaremus. Dicto igitur electo, Iuliano, Rodulpho, & Hugone Canonicis Dolen. cum litteris de procuratione ipsis super hac causa specialiter ab Ecclesia Dolen. concessis, & dilectis filiis Gaufrido Cancellario, Senoreto, Iohanne, Ernaudo Canonicis Turonen. & Gaufrido de Ioviaco cum litteris de ratihabitione datis eis tam à te quàm Ecclesia Turonensi, in nostra præsentia constitutis, frequenter per nos, interdum etiam per fratres nostros, audientiam plenam & benignam indulsumus, & quæ fuerunt hinc inde proposita intelleximus diligenter. Fuit autem propositum ex parte Dolen. Ecclesie, quod cum eadem Ecclesia longissimo tempore fuerit in possessione metropolitana dignitatis, sicut ex gestis quorundam sanctorum & aliis scriptis apparere dicebat, tandem cum temporibus bonæ memoriæ Nicolai Papæ prædecessoris nostri Festiniano tunc in Archiepiscopum Dolen. promotum usum Pallei à sede apostolica postulasset, licet idem Nicolaus quod petebatur ei non duxerit concedendum, quia litteras apostolicæ sedis, quas prædecessores ejus prædecessoribus ipsius Festiniani in Pallei collatione transmiserant, ei non fecerat præsentari, non tamen quod petebatur negavit expressè, sed partes ad suam præsentiam convocavit, mandans Erardo tunc Archiepiscopo Turonen. ut ad ipsum suum legatum transmitteret, cum quo & Dolenensis Ecclesia suos nuncios destinaret, ut utriusque partis coram eo æqua lance causalibrata, quæ esset sedes metropolitana plenius appareret. Scripsit etiam idem Nicolaus, sicut ex authentico ipsius apparet, Salomoni tunc Regi Britannorum, & uxori ejus, ut idem Festinianus idoneum mitteret ad Rom. Ecclesiam ex proprio clero legatum, qui scripta fidei catholicæ documenta deferret, & eundem Festinianum ita credere & servare de cetero juramento firmaret. quod, nisi Palleum ei disposuisset per eundem legatum transmittere, non mandasset. Verum eodem Nicolao sublato de medio, cum nuncij Dolen. Ecclesie ad apostolicam sedem accessissent, bonæ memoriæ Adrianus Papa eidem Festiniano Palleum cum privilegio destinavit. quod pars Dolen.

*In Actu Concilij
Tulensis
apud Tulliacum
cum vocatur
Falcarius.*